

som slutar med en samlingsplan, alltså en "fälla". Flertalet av Gotlands Kvie-gårdar ligger vid kanten av bygden nära dess gamla kreaturs-skogar och några av dem har liknande vastanordningar mot skogen.

Kviebonden hade ansvar för hela bygdens djur på utmarkerna. I dessa gamla tider var bönderna i en bygdekrets som denna länkade till varandra till en enhet, som tvingade fram samordnade insatser men också fördelning av arbetsuppgifter och åligganden. Helt säkert gällde inte samma regler om äganderätt som i moderna tider.

6. Mickels.

Även här är namnet på den försvunna gården anat genom ett åkernamn på skattelägningskartan, Mickels. Ganska säkert är gården uppkallad efter en husbonde Mikael, en samtida till Rangvaldr, vars namn kom in i jordboken 1285.

Men gården är mycket äldre än så. Den går tillbaka till den järnåldersgård efter vilken två ganska välbevarade husgrunder finns strax invid. Även flera fornfynd bl.a. i Mickelsåkrar talar för forngammal bebyggelse på platsen.

Ågonann och kartblad kan berätta mycket om en plats förhistoria. Mickels är ett gott exempel härpå. Vid de båda Mikkell åkrar låg den medeltida gården. Strax invid fanns "stenrör med hassel och äskeskog", här var platsen den vikingatida järnåldersgård. På andra sidan bygdevägen ligger den backe som idag kallas Vårdkashöjden, ty det var här som under Krimkriget 1854 vårdkase uppfördes. Det tidigare namnet på höjden var emellertid Mickels backe. I den kungörelse som utfärdades 1854 ang. vårdkasar längs Gotlands kuster kallas höjden Mickelgårda backe.

Som självständig gård försvann Mickels någon gång under 1300- eller 1400-talen - den som övriga ödelagda gårdar i bygden. Mickels kom att läggas under Nasume. Här hade de sommarbeten för en del boskap. I detta sammanhang uppkom säkert namnet Sommarhagen. I denna hage låg en linda och tåktejord "som legat till", tydande på gamla åkermarker, som brukats under den tid Mickels ännu fanns. Även i Klintängen fanns tåktejord, som troligen tillhört gårdens forna åkerjord.

Något längre mot söder låg Mickels hagmark, som senare av Nasumbönderna kallades Gambla Hagan. Den hade 1700 vuxit igen till skog, men hasselbuskar och några gamla ekar visade på att det varit hage eller äng.

Vad kartan och namnen berättar bekräftas av studier i terrängen. Så går t.ex. den forna gårdsplanen att lokalisera med brunnen, troligen av medeltida ursprung. Visserligen slog sig en Nasume-bonde ner här, då han vid laga skiftet omkring 1860 tvangs utflytta. Han kom att utnyttja ungefär samma gårdstomt och samma brunn. Det var han som planterade de fruktträd och bärbuskar som ännu lever där, Men vildaplarna på gårds-

